

Teatrul de amatori în etapa interjudețeană

Ediția
a
III-a

Din a doua parte a lunii aprilie pînă la sfîrșitul lui mai, s-a desfășurat etapa interjudețeană a spectacolelor de teatru, montaje literare și recitări, din cadrul celei de-a treia ediții a Festivalului național „Cîntarea României”. În această întrecere, premergătoare finalei, fiecare județ a fost reprezentat de formațiile și interpreții cei mai valoroși. Mii de artiști amatori s-au străduit să dea strălucire acestui mare festival al muncii și creației.

Pentru a desprinde cîteva observații de ansamblu privind desfășurarea acestei etape, dăm cuvîntul dramaturgului Dan Tărchilă și regizorului Mihai Dimiu, președinți de juri!

DAN TĂRCHILĂ :

Această ediție a Festivalului național „Cîntarea României” s-a caracterizat prin marea varietate tematică a pieselor reprezentate — de la cele istorice pînă la cele de actualitate. Am urmărit piese de teatru evocînd vremurile lui Burebista și Decebal, piese inspirate din lupta partidului în anii ilegalității și piese despre realitatea noastră de azi.

Concursul fiind al creației originale, dramaturgii și-au văzut numele înscris în repertoriul tuturor formațiilor de amatori. Subliniez prezența unor dramaturgi consacrați, ca Horia Lovinescu, Paul Everac, Virgil Stoenescu, Ion Băieșu, Gheorghe Vlad, Tudor Popescu (și — subliniem noi — *Dan Tărchilă, unul dintre autorii cei mai jucați de către amatori*), care au creat piese scurte, special pentru teatrul de amatori. Multe piese sînt semnate de autori din rîndul amatorilor ; aceștia și-au încercat audiența la spectatori — nu o dată, cu real succes.

Reiau o opinie pe care am mai exprimat-o, și a cărei justete s-a confirmat din nou : piesa într-un act este cea mai accesibilă amatorilor. O echipă bună poate mai degrabă să realizeze un spectacol excelent cu o piesă scurtă, decît cu una în trei acte. Cred că trebuie să ne propunem, drept contribuție la dezvoltarea mișcării de amatori, crearea de piese scurte, cu care să îmbogățim repertoriul formațiilor, în vederea celei de-a patra ediții a Festivalului național „Cîntarea României”.

MIHAI DIMIU :

Etapă interjudețeană s-a dovedit semnificativă, nu numai pentru posibilitățile artistice ale formațiilor, dar și pentru gradul de exigență care a caracterizat selecția în etapa anterioară, cea județeană. Multe spectacole ne-au reținut atenția, majoritatea fiind rodul colaborării dintre profesioniști și amatori. Aș cita cîteva, care vădesc maturizarea artei interpretative : *Ultima șansă* de Radu F. Alexandru (regia, Marius Popescu — Crușul „Victoria” din Brăila) ; *Ordinatorul* de Paul Everac (regia, Tudor Mărăscu — Teatrul Popular din Caracal) ; *Mobilă și durere* de Teodor Mazilu (regia, Valeriu Grama — Teatrul popular din Slobozia) ; *Ultimul martor* de I. Neagu (regia, Dan Dinulescu — Sindicatul învățămint din Alexandria) ; *O palmă de viață personală* de Aurel Storin (regia, Mihai Bălaș-Jujucă — cooperativa „Munca manuală”-Brașov).

În toate aceste montări am reținut atît modul interesant, original, de punere în scenă, cît și talentul unor interpreți. Desigur, aspectele pozitive, ca și neîmplinirile participării la cea de a III-a ediție a Festivalului național „Cîntarea României” vor fi analizate ; dincolo de toate acestea, vreau să subliniez însă o caracteristică esențială, cu adînci semnificații, a artei interpretative a amatorilor — pasiunea, dragostea lor pentru teatru !

Tinerii

de la poarta Deltei

„T.T.T.” reprezintă emblema Teatrului Tineretului din Tulcea, instituție artistică de amatori creată, în urmă cu un an și jumătate, în orașul-poartă a Deltei Dunării. În acest interval, teatrul s-a și înscris ca o prezență activă în mișcarea artistică a amatorilor, prin spectacolele de calitate prezentate: *Cadoul* de Paul Everac, *Ursul* și *Cintecul lebedei* de Cehov, *Procesul* de Victor Craus (în premieră absolută), *Trei scrisori de pe front* de Dan Tărchilă și *Nu sintem ingeri* de Paul Ioachim. Acest ultim spectacol, pus în scenă de Constantin Dinescu de la Teatrul Mic din București, este un examen de maturitate artistică, trecut cu bine de tinerii actori, care au promovat în faza finală a Festivalului național „Cintarea României”.

Victor Petcu Marinescu, instructor-metodist, conducătorul și animatorul teatrului, interpretul rolului principal, declară, aflând verdictul juriului: „Cu toții am urmărit să aducem în fața spectatorilor tipuri umane complexe, oameni aidoma celor din viață. Paul Ioachim propune spectatorilor un examen de conștiință, o

dezbatere etică. Nu sintem și nu vrem să fim «ingeri», ci doar oameni; acesta este mesajul, frumos și grav, al piesei; oameni normali, nici de condamnat în totalitate, nici de luat ca model. Iar când greșim, să ne biruim ezitățile, să avem tăria morală de a o lua de la început. Astfel ne-am gândit noi rolurile. Ceilalți interpreți (Vanda Trandafir, Florin Plariencu, Puiu Parpală, Ovidiu Constantinescu, Gianina Cirstei, Paul Gurei, Gheorghe Vaicum, Vali Petrichei, Anca Tudoran, ca și toți membrii colectivului teatrului nostru, nutresc aceeași dragoste pentru teatru; nu există pentru ei satisfacție mai mare decât aceea de a juca pe scenă. Ne emoționează faptul că ne vom întrece cu cele mai bune teatre de amatori din țară; dar, în același timp, ne sporește încrederea în forțele noastre. Din această întrecere vom câștiga cu toții, va câștiga mișcarea artistică de mase”.

La T.T.T. se gindește însă și... în perspectivă: pentru stagiunea viitoare, se află în pregătire spectacole cu piesele *Insula* de Mihail Sebastian și *Chemarea* de Cristian Munteanu. Asta, pentru început...

Într-un sat dobrogean...

— Aveți toate motivele să fiți mulțumit, tovarășe profesor MIHAI TOTOLAN: formația de teatru a Căminului cultural din comuna Băneasa a obținut locul întâi la faza interjudețeană a Festivalului național „Cintarea României”. Am dori să ne vorbiți despre mișcarea teatrală de amatori din această comună dobrogeană...

— Putem spune că avem o tradiție. Echipa de teatru a fost creată în anul 1965; de atunci, are stagioni permanente și un repertoriu variat. Formația este patronată de Căminul cultural. În fiecare stagiune, au fost prezentate câte două premiere. Și, ca orice teatru, am

făcut turnee cam în toate comunele din județ.

— După cum am aflat, locul principal în repertoriu îl ocupă piesele într-un act, scrise de autori locali și inspirate din realitatea satului dobrogean. Dealtfel, dumneavoastră sintetizați autorul cel mai jucat; locul întâi a fost obținut de spectacolul cu piesa *Odaia de taină de Mihai Totolan*...

— În repertoriul curent al formației de teatru din Băneasa figurează și trei piese scrise de mine: cea pe care ați amintit-o, precum și *Copiii lui Manole* și *Copacul alb*. De asemenea, se joacă piesa altui autor local, I. Ardelean, *Casa părintească*.

Subiectele ne-au fost inspirate de viața țăranilor cooperatori în mijlocul cărora trăim. În ce mă privește, am căutat să aduc pe scenă țărani autentici, așa cum îi cunosc, cum îi văd și-i aud toată ziua...

— În Odaia de taină, frământările unui țăran dobrogean sînt interpretate cu autenticitate de actorul amator Gheorghe Gheorghe; ca și spectatorii din sală, am fost profund impresionați...

— Ne-au bucurat aprecierile publicului și ale specialiștilor. Actorii amatori din comuna noastră — am să-i numesc aici: Gheorghe Gheorghe, Elena Rugină, Aglaia Lungi, Gh. Anastasopol, Sică Florescu, Ion Gărgăianu, Tudorel Voinea, George Mihalcea, Florin Caracaș — simt toată răspunderea care apasă pe umerii lor. Vom căuta să fim la înălțimea încrederii pe care ne-o acordă spectatorii noștri.

E x p e r i m e n t a l i i

Dragostea înflăcărată dintre doi tineri este amenințată; părinții fetei (români), ca și cei ai băiatului (maghiari), și unii și alții sclavi ai unor prejudecăți, se opun cu strășnicie intenției lor de a se căsători. Dar, ca întotdeauna, dragostea adevărată are puterea de-a lupta împotriva adversității. Fără a spune nimic părinților, cei doi tineri își hotărăsc singuri viitorul. Cam acesta este subiectul piesei într-un act Scrisori sentimentale — dramatizare de Szabó Szende, după romanul lui Cseke Gábor. Piesa a fost prezentată de echipa de teatru de amatori a Casei de cultură din Tirgu Secuiesc. Rolul principal — Lia — a fost interpretat de Szabó Szende, care semnează și regia.

Dealtfel, pe afișele echipei de teatru din Tirgu Secuiesc (înființată în urmă cu trei ani), Szabó Szende apare în ipostaze diferite: interpretă, regizoare, instructoare. Această tinăra micuță, blondă, este sufletul grupului de artiști amatori. La prima ediție a Festivalului național „Cîntarea României”, formația din Tirgu Secuiesc nici nu exista; la cea de-a doua ediție, a luat premiul întâi pe județ; la cea de-a treia, premiul întâi la faza interjudețeană.

Szabó Szende a dobîndit primul loc și la recitatori.

— De cînd eram elevă îmi plăcea teatrul — spune ea, de parcă ar avea în spate decenii de activitate scenică. Se zice că bufnița aduce ne-caz oamenilor. Eu n-aș zice. Primul meu... rol a fost cel de bufniță, pe cînd eram în clasa a cincea! Cred că mi-a adus noroc.

Szabó Szende iubește teatrul modern; în tot ce întreprinde, există un sim-bure de experiment. Poate și de aceea, formația se intitulează „Experimenta-lii”. De citva timp, tinăra animatoare caută romane, nuvele, după care să poată face dramatizări, adap-tări. A dramatizat și ro-manul lui Fodor Sándor, Te păstrez, în care a jucat și rolul principal.

Colaboratorul cel mai prețios îi este soțul ei, pro-fesorul Pál Imre. Dar și ceilalți actori amatori din Tirgu Secuiesc — Mihai Ioan Prefac, Zatyí Andrei, Íncze Eva și alții — cu toții tineri, sînt la fel de entuziaști. Cea mai mare dorință a lor este ca, pînă într-un an, să constituie un teatru popular la Tirgu Secuiesc și să-l inau-gureze cu o piesă în trei acte.

grupaj realizat de
Stan Vlad